

Předpláči se

Pro Prahu: celoročně 5 zl., půlletně 2 zl. 50 kr., čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
Pro venkov: celoročně 5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl. 80 kr., čtvrtletně 1 zl. 40 kr.
Jednotlivá čísla prodávají se po 12 kr.
jednotlivé přílohy hud. po 50 kr.,
Za inseráty se platí mimo kolek pouze 2 kr. za řádek drobného písma.

DALIBOR.

Časopis

věnovaný zájmům světské i církevní hudby a zpěvákých spolků českoslov., zároveň pak organ „Maticе hudební“

s četnými přílohami hudebními.

Redaktor:

Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:

Emanuel Starý.

Jen frankované listy přijímají se.
Rukopisy redakci zaslané nevracejí se.

Předplatné přijímá administrace v č. 147-I.
(Karlova ulice.)

Dopisy týkající se redakce buďtež zasílány franko p. dru Ludevítovi Procházkovi do č. 9 v Ječné ulici.

Památné dni hudební.

9. května 1741 nar. Giov. Paesello, op. sklad. — v Tarentu.
" " 1846 nar. Vilém Popper, výb. čellista (v Newyorku) — v Praze.
" " 1866 I. produkce smíšeného sboru „Uměl. Besedy.“
" " 1870 vystoupil poprvé J. Paleček co „Meřisto“ na divadle Mariinském v Petrohradě.
10. " 1818 nar. Fr. Hegensbart, profesor čella na konservatoři pražské — v Gersdorfu.
" " 1844 † Giuseppe Baini, skladatel a spis. (biograf Palestrinův) — v Římě.
" " 1869 † Bernard Molique, housl. co řed. hud. v Cannstattu.
11. " 1791 nar. Jan Hugo Voříšek, výt. sklad. — ve Vamberce.
" " 1801 nř. Al. Jelen, skladatel četných písní a sborů českých — ve Světlé.
" " 1819 I. prov. polské opery K. Kurpinského „Zámek na Čorstýně“ ve Varšavě.
" " 1849 † Otto Nikolai, op. sklad. — v Berlíně.
12. " 1739 nar. Jan Vaňhal, sklad. — v Nechanicích.
" " 1814 nar. Ad. Henselt, pian. a sklad. — ve Švabachu.
" " 1825 I. prov. Rossiniho zpěv. „Tankred“ po česku v Praze.
13. " 1805 nar. Jindřiška Sonntagova, slovut. zpěv. — v Koblenci.
" " 1819 nar. Jan Pavlis, řed. hud. a sklad. — v Zdčích.
" " 1820 dekončil K. Maria Weber operu „Čarostřelec“ v Dráždanech.
14. " 1820 I. prov. Spontiniho zpěv. „Olympia“ — v Berlíně.
" " 1871 † Fr. E. Auber, op. sklad. franc. — v Paříži.
15. " 1808 nar. J. Balfe, op. sklad. angl. — v Dublině.
" " 1815 nar. Štěp. Heller, pian. a sklad. v Pešti.
" " 1823 A. F. Bečvářovský, varh. a sklad. v Berlíně (nar. 1750 v Ml. Boleslavi.

Několik praktických pokynutí o tvoření „krásného tonu“, o vokalisaci a o vyvinutí hlasu.

Sděluje J. Pech.

(Pokračování.)

Nejpřirozenější methodický postup cvičení — v jehož podrobnostech však ovšem dle individuálních zvláštností každého žáka nutno se řídit — bude pak celkem asi tento:

Jak již povědíno, musí cvičení započítí tvořením „krásného tonu“, nejjasnějším vokalisováním jednotlivých samohlásek (dříve s výpomocnými „zvučícími souhláskami“ a později i bez nich) v prostřední poloze hlasu, od některého z nejsnáze

přístupných tonů počínaje na všech půltonech v směru vystupujícím i sestupujícím, až do těch mezí, pokud volné tvoření krásného „otevřeného“ tonu žáku zvláštních obtíží nepůsobí. Téměř stejnou dobou může i počítí cvičení falsetu (co možná však ještě šetrnější) jasným vokalisováním té samohlásky, pomocí jejíž utvoření „otevřeného“ tonu zde žáku jest nejsnadnějším. (Vyslovování souhlásek jest ve falsetu z počátku poněkud obtížnějším.)

Na to dosti záhy možno přejítí ku střídání dvou i více samohlásek (nejlépe otevřenějších: „a“ „e“ „o“) nejprve s předloženými zvučícími souhláskami (tedy: „ha“ „ve“ „zo“) a později též bez nich na každém jednotlivém tonu nepřetržitým dechem v rozmanitém pořádku. Zároveň s tím možno se i odvážití na zpívání slabik: „ha“ „ve“ „zo“ jedním dechem na dvou neb třech vedle sebe ležících tonech směrem vystupujícím i sestupujícím, při čemž ovšem otevření úst zároveň i dle změněné výšky tonu řídit se musí. Toto bude každému začátečníku mnohem snažším i prospěšnějším než příliš časně střídání více tonů na stejnou samohlásku zpívaných, o čemž na patřičném místě ještě obšírněji promluvíme. K jmenovaným „otevřenějším“ samohláskám pak též připojití se mohou zavřenější: „i“ „y“ (ü) a „u“, opět dříve s výpomocnými souhláskami („ji“ „žy“ „mu“) nežli bez nich.

Tímtež způsobem dlužno zároveň (pokud možná stejným krokem) postupovat též ve falsetu, jen že naopak (z příčiny zprvu již uvedené) dříve s užitím pouhých samohlásek. Střídají-li se pouhé samohlásky na tomtéž tonu, jest důležité, pečlivě dbátí o to, aby zcela určitě od sebe se oddělovaly, aniž by však dech tím patrně byl zarážen.

Na to nechť se znenáhla činí pokusy s intervally vždy většími a s tonařady vždy objemnějšími — jako na př. s úryvky stupnice 4 až 6ti tonovými a s trojzvukem i s jeho převraty (z prvu bez oktavy) — až k doplnění celé stupnice; načež pak místo dosavad-

ních souhlásek „zvučících“ nastupovati mohou jiné souhlásky sprízněné a posléz románská stupnice zpěvní: „do (neb „ut“), re, mi, fa, sol, la, si“ (místo naší jednotvárné: „c, d, e, f atd.“).

Pak konečně též začítí se může střídáním dvou a poznenáhla i více tonů na tutéž samohlásku, při čemž však nutno jest všecky až dosud nabyté zkušenosti zvláště ostře na paměti míti, aby pohybem v jakémkoli směru hlas v nižádném ohledu neutrpěl; a proto dovolím si zde vytknouti několik nejdůležitějších pravidel. 1. Při vystupování nutno nejen zuby více rozvírati, než souměrně s nimi i všecky svaly obličejové a zejména koutky úst lehce nadzdvihovati. 2. Při sestupování nutno sice zuby poněkud přivíratí, avšak tvář nesmí do jakési mdloby klesat, a zejména koutky úst musejí stále zůstat dostatečně otevřeny a pozdviženy; tak že se skoro zdá, jako by při postupném sblížování se čelistí koutky úst spíše ještě vždy více rozvírati a nadzvedati se měly. 3. Každý dobře utvořený ton snese po svém nastoupení i poněkud většího ještě otevření úst, než jaké mu vlastně přísluší, čehož mnohdy lze s prospěchem použít co přípravy zvláště k vzdálenějším tonům vyšším. 4. V rychlejším pohybu lze ve skupinách v objemu tří až čtyř tonů otevření úst, nejvyššímu z nich přináležícího, velmi dobře užiti nezměněného i k provedení všech tonů nižších. — Avšak pěkné střídání tonů na tutéž samohlásku — má-li být určité, aniž by jednotlivé tony byly „vyhrkávány“ a příliš od sebe oddělovány aneb naopak příliš do sebe přetahovány — vyžaduje již velkého cviku i vytríbeného vkusu; pročež cvičení jeho díti se musí velice znenáhla i s největší opatrností a přísností.

Přede vším pak o to sluší zde hned od počátku bedlivě pečovati, by každý ton zcela určité nastupoval i přec zas k předešlému vždy těsně se pojil; a k tomu opět nejlépe napomáhá stále, obezřelé zachovávání právě uvedených pravidel.

Jakmile žák všecka dosud jmenovaná cvičení uspokojivě provádí (a vzrostl-li objem volných tonů prsního hlasu jeho aspoň již na oktavu), dobře jest, přistoupiti též ku zpívání přiměřených solfeggií (ovšem z počátku pouze v delších notách — nanejvýš asi v osminách v nějakém „allegro moderato“ se pohybujících —) i jednoduchých písni — buď veselých aneb aspoň pouze jakousi líbezností („grazioso“) v přednesu vyžadujících, poněvadž temný zvuk na počátku svádí lehko k rozličným vadným přízvukům i tvoření „krásného tonu“ v krajných polohách hlasu značně znesnadňuje. — Solfeggie tyto dlužno zprvu jen „solmisovati“ (t. j. na: „do, re, mi atd.“ zpívati), a teprv při pokročilejší obratnosti žákově celé na jedinou samohlásku prováděti.

Cpakuju zde ještě jednou, že jest velice důležité (ba téměř životní to otázkou pro hlas), cvičiti z počátku vesměs pouze mírnou silou; k čemuž však musím hned doložiti, že zejména v krajných tónech spodních nutno jest počínati si s největší šetrností (ba často hlas utlumit až na nejjemnější pianissimo) a že naproti tomu ve vyšší poloze

prsního hlasu z počátku zapotřebí jest poněkud více „přiložiti“ — ovšem že nikdy až k největšímu napnutí sil.

Zároveň radím co nejdůtklivěji ku stálému vytrvalému cvičení falsetu, byť i již pro nic jiného než proto, že jím vyvinutí vyšší polohy prsního hlasu přirozeně i vydatně se podporuje; připomínám však také, že zpívání „otevřeným tonem“ falsetovým poněkud více dechu vyžaduje i ústrojí zpěvní dříve unavuje. Zanedbávání falsetu zejména při tenorech a sopranech jest skutečným hříchem na hlasech těchto spáchaným, jímž nejen o velkou část své působivosti než i zároveň o nejmocnější prostředek k zachování svému do pozdější doby lehkovážným způsobem bývají oloupeny. — Takovýmto cvičením dosti brzy rozšíří se vyšší rejstřík hlasu prsního až k přirozeným hranicím falsetu, s nímž pak tvoří úplně nepřetržitý, objemný material, — už nyní tak dalece vyrovnaný, že jej aspoň k dalšímu cvičení v souvislosti užiti lze. Mnohem zvolněji rozšiřuje se hlas do hloubky, a jest zapotřebí vytrvalé pilnosti a trpělivosti, než hlasivky nabudou působivosti, aby i zde beze škody snesly poněkud silnější náraz dechu.

(Dokončení.)

Z ciziny a Rakouska.

** Z Vídně. (Pův. dop). Sl. Paulina Fichtnerova často jmenovaná pianistka rozloučila se před svým odchodem do Sondershausenu, kde se stane manželkou dvorního kapelníka Erdmannsdörfera, se svými přáteli a ctiteli koncertem. Ze skladeb velkých podal nám koncert ten jedině Chopinovu, formálně poněkud rozervanou sonatu do g-mol pro klavír a čello, již koncertistka se Zik. Bürgerem hrála. Poutavé jednotlivosti právě gracie došly k plné platnosti hrou koncertistky i zastínily alespoň poněkud neplastické, nezdravé části díla toho. Ostatní čísla podala nám dílem antickou vznešenost a rozmarnou půvabnost, (Händelovy variace v g-mol, Mozartova giga v g-dur, Tempo di ballo, pastorale a capriccio od Scarlattioho) dílem romanticky stupňovanou moderní romantiku. Tři preludy od Chopina (v h, as, f dur), Lisztova „consolation“, v des dur, téhož mistra transskripce ballady Senty ze „Zakletého Holanďana“, Šumannova „Frühlingsnacht“ konečně Rubinsteinův více speciálního virtuosů než vlastního hudebníka vyznačující „marche oriental“ mohou se asi sem připočísti. Mimo to předvedla uchu koncertistka tři duchaplňné obrazy („romance“ „impromptu“, „mazurka“) od zdejšího skladatele Ignáce Brüllla. — Několik dní nato dala se pianistka paní Mína Winklerová slyšeti, by ze svého dobře sestaveného programu pravého ducha vykouzlila. Koncertistka udělala ve hře od poslední doby velké pokroky. Na programu skvěla se Beethovenova sonata pro housle a piano op. 47 (housle hrál p. Hofmann, člen dvorní kapely) Šumannovy variace pro 2 klavíry (u druhého klavíru seděl pianista Sturm) Chopinovo scherzo v b-mol a Lisztova transskripce ouvertury k „Tellu“. — Vedle ní jmenovati sluší pianistku sl. Gabrielu Joetovu, žákyň prof. Pirkherta, jejížto hra dýše plností a zdravostí. Program její obsahoval sonatu v a-dur od Mozarta s houslemi, Beethovenovo „andante favori“ Lisztův charakterní obraz „Venezia e Napoli“, Šubertovo impromptu v f-mol a berceuse, pak nějaký valčík téhož mistra. — Kraján Váš Otokar Ševčík dal svůj bohužel jediný koncert v den, kdy v místnosti dvorní opery jiný hudební dramatický a oratorní koncert téměř veškeré zdejší hudební kapacity i referenty, mezi nimiž jsem i já byl, lákal. Ostatně chválili

znalci ušlechtilý, jemný ton, leskplnou techniku, důmyslný přednes zpěvných míst, jakož i jak v celku tak v jednotlivostech vybroušený způsob pochopení, pocítění a přednesu. Lituji velmi, že jsem byl oloupen zajisté o nezkalený umělecký požitek, uslyšeti tuto ratolest „almae matris Pragae musicalis“. Hral se Stechsem (viola) a Bürgrem (cello) Mozartovu serenadu pro housle, violu a cello, s Förchtgottem tři Chopinovy nokturny pro housle a klavír, (fis dur, f moll, des dur), Ernstovu „Othello-fantazii“, konečně se Starouškem (klarinet) Brožem (druhé housle) Stechrem (viola) a Bürgrem (cello) známé Mozartovo *largo* a *variaci*. — Poslední filharmonický koncert v této saisoně přinesl na prvním místě novinku nazvanou „ouvertura k tragedii“ od Graedenera. Skladatel vstoupil dílem tím na půdu hudby programní, zdá se ale že nemá o ní pojem úplně jasný. Kdo má na mysli rozmanitost pojmu „tragedie“, zajisté lehko sezná, že jest zapotřebí, by se pojem ten hudebně zobrazil mnohem větší určitostí názvu, nežli v případě tomto. Neboť každá tragedie jest jinak barvitá, k Egmontu se zajisté nehodí též orchestrální uvod jako k „Hamletu“, „Macbethu“, „Faustu“, a t. d. jiný požadavek hudební při látce takové jest určité, všeho prázdného, mlhovitého prosté jádro. I tomu úkolu Graedener nedostál. Co skladatel za základ své jinak velmi pozoruhodné, o zřídce obratnosti a jemném vkusu svědčící skladbě položil, nejsou ani žádná themata, nýbrž jakési thematické odpadky, fráze, figury, pouhá melismata. Thematický a melodický obsah této skladby jest tudíž váhy velmi skrovné. V tomto listu častěji jmenovaný a dostatečně oceněný duchaplný pianista a skladatel Ignác Brüll, přivedl spojen jsa s mistrnou kapelou Šumannův koncert v a-moll k neomylné, rozněcující platnosti. Následující „largo“ ze Spohrový třetí symfonie jest pravým hudebním klenotem, plným něhy a půvabu. Proč se tento drahoukam z organického celku vyňal nemohu pochopiti, jakož i to, proč až posud pravidelně skladby Spohrový se zanedbávají. Až na jediný nepatrný pokles lesnic v triu scherza dokonale virtuosní, bohužel však vyššího vzletu a vlastní vřelosti úplně postrádající provedení „eriky“ uzavřelo cyklus letošních koncertů filharmonických.

Dr. hrabě Laurecin.

** Z Vídně. (Pův. dop.) Slavnost Kollárova. Zdejší akademický spolek slov. oslavil nedávno pětadvacetileté jubileum prvního vydání mistrovské epicko-lyrické básně „Slávy dcera“ Jana Kollára. Uložený v básni této duševní obsah jest v každém ohledu velezávažný, a proto to byl pravý jemnocit, cit chlouby, cit hlubokého poznání a nejvřelejší nadšenosti, který zde žijící Slované k uspořádání slavnosti té přiměl. Kollár byl nejenom „pontifex maximus“ mezi básníky své doby, nýbrž i mezi učenci a vědátory. Poněvadž však veškerá umění a s nimi i vědu ve všech zjevech ducha společná páska objímá, dá se vysvětliti současné zastoupení slova mluveného a zpívaného v koncertu slavnostním. Škoda jen, že, právě pro toto duševní sloučení všeho umění, vedle poesie slov a zvuků i malířství a plastika svého zastoupení v této slavnosti nenašla. Obraz neb poprsí nesmrtelného toho básníka, na něž nikdo, kdo jej znal aneb v bližší osobní styk s nim přišel, nezapomene, byly by zajisté této slavnosti rázu nejdůmyslnějšího dodaly. Za to líčil Aloisem Bydžovským z básně a Jaroslavem K. Maškou přednesený proslov, a článek Jakubem Všetěčkou sepsaný a čtený, obsahu dílem životopisného, dílem psychologicky a fysiognomicky charakterizujícího, v nevázané řeči činnost pěvce „Slávy dcery“ slovy okřídlenými, způsobem jasným, poutavým. Byl bych si jenom přál, by tento článek, mnohonásobně poutavý a budící zajisté v mnohém nejkrásnější zpomínky zvláště u toho, kdo mistra blíže znal, — také

já čítám k nejvřelejším ctitelům jeho — s větším důrazem přednesen byl býval. Hudební část slavnosti otevřela ouvertura pro smíšený orchestr od Alberta Michny, někdejšího vychovance pražské konservatoře, a pozdějšího žáka zde na odpočinku žijícího kapelníka dvorního divadla A. Titla, složená a akademickému spolku věnovaná, již přednesla kapela pluku Konstantina osobním vedením kapelníka F. Šrolla způsobem velmi zdařilým. Dílo to prozrazuje nemalou rutinu u provedení a vývinu jednotlivých vět jak i co do akordicky a organicky formelní, tak i částečně do kontrapunktické stránky, jakož i ve způsobu zacházení s orchestrem a k tomu se vztahujícího rozdělení orchestrálních barev. Mnohem však skvělejší stránku slavnosti tvořilo třetí číslo koncertu, „slavnostní kantáta“ na slova Kollárova složená a vídeňskému slovanskému zpěváckému spolku věnovaná od prof. A. Förchtgotta-Tovačovského. Z básně oslavence hudebně spracované vane jakýsi „horaciánský“ a „pindarský“ duch „hymnový“, — potřebuji jenom na začátečná slova básně upozorniti, která zní: „hřích je ovšem velký vražda vzteklá“, a duch tento osloněn jest způsobem nejvznešenějším hudební září tohoto ve čtyry sloky rozčleněného výlevu duševní nálady. Druhý díl básně kráčí po elegických dráhách a vybihá v utěšené nivy života barvitosti „epikurejsko-horaciánské“, což dosti zřejmě vyznačeno ve slovích:

„Nuže! pokud srdce mladé bije,
Hleďme štěstí vlasti laskavé,
Bdící probuzejte dřímavé,
Teplí chladné, živí vše, co hnije“ atd.

Tuto, též ve čtyřech slokách obsaženou, náladu přiodívá Förchtgott-Tovačovský analogicky v hudební roucho barvy jasné, líbezné. Temné „moll“ střídá se s jasným „dur“, a mimo to v tonině nejprůzračnější c-dur, kdežto dříve v rámci třech b é stojící tonika vládla. „Slovanský zpěvácký spolek“, vedením skladatele, dělal nejdůkladnější propagandu krásnému tomu dílu nejvřelejším, oduševněným s milou jemností spojeným přednesem. Stejnou měrou podařila se mladým pěvcům s hlasy svěžími „Píseň jinocha“, taktéž z pera Förchtgotta-Tovačovského. První díl programu slavnostního přinesl jak co do obsahu tak i co do provedení mnoho vznešeného, poutavého a potěšitelného. Jenom jedno číslo doplňující nechtělo žádným způsobem hoditi se v rámec slavnostní. Arie z opery „Ernani“ od Verdiho nemá zajisté ni nejvzdálenějšího vztahu k významu slavnosti, však i mimo to bylo toto zcela nevhodné číslo předneseno pí. Hel. Barkovičovou způsobem školáckým. Tato dáma byla bohužel též zaměstnána v poutavé srbské národní písni ve formě duetta pro soprán a bas spracované, již společně s prof. Tovačovským, krásným hlasem nadaným, nejobratnějším a duchaplným interpretem podobných zpěvů, přednesla. Druhou část slavnosti vyplňoval tanec při vojenské hudbě, o niž však když zprávu nepodám, myslím že se neprohřeším na povinnostech svých k „Daliboru.“

Dr. hr. Laurecin.

** Ve Vratislavi se R. Wagnera „Meistersingři“ tak líbili, že k vůli nim v den představení zvláštní vlaky ze všech konců pruského Slezska byly vypraveny.

** Belgický skladatel J. Gregoir od krále Nizozemska obdržel řád „dubové koruny.“

** Profesorem zpěvu na konservatoři v Lipsku je nyní p. Šimon, manžel zpěvačky Regan-Šimonové.

** *Ve Vídni* v komické opeře s skvělým úspěchem provozovala se dne 20. dubna opera *Delibes-a*, „Kral to řekl“.

** *V Berlíně* se v dnech právě minulých provozovala Verdiho proslulá „Aida“, ale ani tu neměla zvláštního štěstí. Jest sice pilněji a v slohu již modernějším pracována, ale původní oheň dřívějších Verdiho prací prý jí schází.

** Při schůzi skladatelů a umělců německých v Brunšvíku provozovati se budou „Rinaldo“ Brahmsův, „Faustsymfonie“ Lisztova, Berlioze rekviem, „Sněžinka“ (Schneewittchen) Erdmansdörferova, Draesekova symfonie a Dietrichův koncert pro housle.

** *V Římě* v divadle Apollově provozovala se onehdy pátá opera v této sésoně, propadla ale na dobro! Skladatel ubohý nebyl volán, závěreční scéna byla bez bengalského ohně, — obecenstvo se jí vysmálo. V prvním aktu ještě tu a tam hudba leckterého zajímala, v druhém dokonce se žádalo za opakování zastaveníčka — ale čím dál, tím skrovnější byl applaus, v třetím aktu byl sextet a veškeré arie vypískány a když padla opona — ni jediným tlesknutím se děsné ticho nepřerušilo. Noty a partitura uloženy jsou k věčnému spánku do archivu a řiditelstvo opět sáhlo ku Gobattiho „Gothum“ (v celku nesmyslným), jichž skladatel příštího večera s obvyklým entusiasmem byl volán, bůh ví kolikrát! Skladatel opery ale, která tak propadla, není nikdo jiný, než — *horribile dictu!* — *Mozart!* a opera — nesmrtelný jeho „Don Juan“!

** *Th. Wachtl* nepřesídílí, jak dřív se vypravovalo, do Hamburku, nýbrž do Berlína.

** Kapelník *K. Reinecke*, z adventních koncertů konservatoře Pražanům znám, dostal od velkovévody bádenského rytířský řád „zähringského lva“ první třídy.

** *V Geře* dne 22. dubna hudební spolek provozoval řízením kapelníka *Tschircha* oratorium *Haendla*: „Samson“.

** *J. Strauss* odebere se do Italie, aby tam řadu koncertů řídil. Navštíví Benátky, Florencii, Řím, Neapoli, Janov, Turin a Milán. Šťastný komponista „Netopýra“ veze prý s sebou Vlachům — nový valčík!

** Proslýchá se, že *Liszt* věnoval nejen veškeré dary, jež obdržel ku jubileu svému, ale i všecky umělecké poklady, jež chová ve Výmaru, národnímu museu v Pešti. Mezi jiným jsou to: americké piano Beethovenovo, klavíry Haydena a Mozarta a mnohé klenoty, z nichž taktovka z dýmavou korunkou, kapelnický pult stříbrný a velká skvostná koruna (dar města Hamburku) nemalý kapitál representují.

** „*Neue Zeitschrift für Musik*“, zmiňujíc se o dobročinném koncertu zdejším ze dne 26. dubna, uvádí co číslo programu „Aběf lásky“ (sic!) od V. Hřimalého. Teď, co to „aběf“ v naší ubohé materštině znamená? Kdo by z toho našel „Oběť lásky“?

** Na posledy letos u veřejnosti hrál *Fr. Liszt* s p. Žofii Menterovou a hraběnkou Rossiovou v koncertu spolku pro hudbu církevní v Břetislavi.

** *Ze Záhřebu*. 29. dubna. (Pův. dop.) Ve prospěch „nouzi trpicích Hraničarů“ uspořádal zdejší zpěvácký spolek „Kolo“ dne 27. b. m. v zem. divadle slavnostní koncert. Vzhledem k účelu tak lidumilnému, byly místnosti divadelní skoro přeplněny, k čemuž i nemálo přispěl velmi pestře sestavený program. Produkce započala všude již dosti známou ouverturou od Tittla, načež člen zdejšího divadla p. Jovanovič přednesl přiměřený této slavnosti proslov od J. Trnského, plukovníka při zdejším vojenském úřadě a jednoho z nejnadanějších a i nejpilnějších básníků horvatských. Co číslo třetí zapěl „Kolo“ sbor svého sbormistra Eisenhuta: „Um i grud“. Jest to skladba mdlá, ničím nevynikající a proto také nebyla s to učiniti na posluchače příznivý dojem. Zdá se vůbec, že p. skladatel i s základními zákony harmonie jest na „štíru“ — vedení pak jednotlivých hlasů, zvláště středních, jest přímo vadné. Kvinteto od Šumanna, které mistrně k platnosti přivedli pí. Franková (klavír) pp. Milakovič (I. housle) Krešič (II. h.) Jiří Eisenhut (visla) a bratr posledního Jos. Eisenhut (čello) smylo opět nepříznivý dojem, jaký zanechal předcházející čtvero zpěv. Zvláště vynikala v tomto krásou melodickou i harmonickou oplývající kvintetu pí. Franková jak znamenitou technikou tak i rozumným a do podrobnosti oduševněným přednesem. Ale i ostatní spoluúčinkující byli vši chvály hodni. Škoda jen, že opětně dílo, které přec tvoří úzce souvislý celek, bylo na dvě části rozděleno, což vždy jen na újmu celkového dojmu se stává. — Trojzpěv z dosud neprovozované opery „Porin“ zvěčnělého horv. skladatele Lisinského přednesli s průvodem orchestru sl. Neugebaurova (sopran), p. Gerbič (tenor) a p. Kašman (bariton) dosti zdařile. An cpera „Porin“ dosud se neprovozovala, nemůžeme o úryvku tomto vůbec nic pověditi. Zdá se nám pouze, že Lisinský dojista nebyl žádným pěvcem — jinak by jistě nečinil ku zpěváku tak ohromných požadavků, jako to činí v tomto terzetu. V ohledu tom řadí se tento terzet zcela důstojně k sekstetu z téhož opery „Ljubavi zloba.“ — Co závěrek prvního oddělení slyšeli jsme naši „Husitskou“. Pane Bože! — kdyby naši slavní předkové válečnou svou píseň takto byli pěli — věru že by nikdy nebyli zvítězili! Radíme panu sbormistru aby „Husitskou“ raději ponechal až někdy jiným povolanějším rukoum. Patrně tomu pranic nerozumí! — více študovat a méně o sobě myslit a mluvit! — Druhý oddíl produkce započal novou skladbou kap. Zajce: „*Jihoslovanský symfoniční obraz*“ — při poslouchání skladby této marně by si se namahal, bys cos našel, co by název tento jen poněkud ospravedlnilo. Není to ani jihoslovanské, ani symfoničké, toto již ani formou ne. Myslím však, pokud pana Zajce znám — a já již jej znám dosti dobře — že chtěl opět jednou překvapit obecenstvo novými hudebními kombinacemi, a proto si zasedl a rychle — jak již jeho obyčej jest, napsal cosi pro celý velký orchestr, varhany a harfu. Aby sobě ale pojistil uznanost obecenstva, pokřtil nejmladší dítko své musy zvučným jménem vlasteneckým. A leš tato se mu také dobře podařila. Obecenstvo tleskalo — ale dojista více titulu nežli skladbě samé. — „*Šeljanka*“ pro alt s průvodem

harfy a smyčcového kvartetu přednesla cituplně a zvučným plným hlasem pí. Lesičova. Na programu stálo sice „od J. Eisenhuta“ — porovnáme-li ale sbor: „Um i grud“ s touto prací, musíme se domnívati, že se tu stala nějaká chyba tisku! — Terzet z opery „Lukrezie Borgie“ od Donizettiho není nic nového ani neznámého, pomlčíme tudíž o něm; podotýkáme jen, že nechal obecnostvo zcela chladné. Více zajímala nás skladba následující, co závěrek celého koncertu; totiž: „Pozdrav brodaru“ od Zajce, sbor s baritonovým solem a s průvodem orchestru. Jest to „Istočná zora“ v malém a nastuduje-li se dobře, nemine se dojísta nikdy s dobrým účinkem. Ku konci pak dokládám, že orchestrální část obstaral orchestr zdejšího zem. divadla s obvyklou precízností.

Kronika zpěvákých spolků a hudebních jednot.

**** Z Kutné Hory.** Nově zřízený pěvecký spolek dáám, jenž veden jest osvědčenou rukou sbormistra p. Al. Strebly, rozvíjí se utěšeně, vystoupiv za krátké doby svého trvání již dvakráte s rozhodným štěstím a úspěchem mezi tím, co zpěv. spolek „Tyl“ klidně drímá a touží tam, kam ubohá, neustále kaceřovaná „Vesna“ se dostala. Tyto dny vystoupila opět činně při mši figurální v chrámě sv. Barbory a učinila v reformaci hudby církevní první chvalný krok nově zavedenými responsořiemi. Přejeme spolku tomu hojného zdaru i vytrvalosti k dalšímu zdárnému působení.

**** Zpěváký spolek „Dalibor“ v Slaném** uspořádá v neděli dne 10. t. m. koncert ve prospěch spolku „Libuše“ za spoluúčinkování paní K. Hemerkové, pánů JUC. Juppy, PhC. Novotného a JUC. Šrámka (z Prahy). Z programu vyjímáme: Trio od Niels Gadeho, „Resignaci“ od Dancly, Arii Bachovu, „Zastaveničko“ od Kaana a „Uherskou rhapsodii“ dle Liszta pro cello, „Ave Maria“ od Gounoda a konečně Rombergovu „Píseň o zvonu“.

**** Pěvecké jednoty „Vlastimila“ a „Kovář“ v Čáslavi** uspořádají dne 10. t. m. produkci. Z programu uvádíme: „Pri luni“, slovinskou národní píseň, uprav. Lud. Proeházkou, kvintetto smyčcové od Mozarta, „Meditaci“ Bachovu upravenou od Gounoda, sextetto z „Lucie“ Donizettiho, „Píseň beze slov“ od Mendelssohna a konečně sextetto a sbor z „Troubadoura.“

Zprávy z Prahy a z venkova.

* Spolek zlatníků a stříbrníků pražských uspořádá dne 17. b. r. v sále Žofinském koncert ve prospěch fondu pro onemocnělé členy své, v němž spoluúčinkovávají budou sl. Julie Červenková, pp. Jiránek, Mašek, Švipl a J. Mir. Weber.

* Při poslední schůzi „mladých hudebníků“ v „Umělecké besedě“ přednesl se známou obratností jak v přednesu tak v pojmutí pan Jiránek Šumanovy „Papillons“. Pánové Přibík a Klička pak improvisovali s výsledkem velmi šťastným na daná themata. Zároveň se usnesl kruh tento na velmi chva-

litebném podniku, předstoupiti totiž se skladbami z jich středu vyššími před sezvané soudné obecnostvo.

* *Ve veřejných produkcích* odbývaných 28., 29. a 30. dubna v sále žofinském) osvědčil i letos p. J. Waňous výbornou methodu, jakouž se na jeho ústavu hře na piano vyučuje. Ačkoliv jsme na programech oněch tří dnů čelnějších jmen moderních skladatelů (Chopin, Šuman a j.) pohřešovali, tož předc netrpěl pregram nějakou snad suchopárností nebo prázdnotou. Veškerí chovanci drželi se statečně. Zvlášť večer poslední neklamné vydal svědectví o pokročilosti žáků a žákyň páně Waňousových. Vytknouti tu sluší především sl. Krieschovu, Šindelářovu, Wagnerovu a Hablovu, jež počítati dlužno již mezi pianistky pokročilejší. Zvláště sl. Krieschova nadobyčejně vynikla v interpretování čísel svých, spojujíc cituplný přednes, založený na pravém pojmutí celku, s nevšední technikou v ovládnání nástroje. Vůbec vidno, že organisace ústavu má dobré, na paedagogických zkušenostech spočívající základy a že učitelů takých, jací na ústavu p. Waňouse vyučují, není u nás právě na zbyt. Při produkcích účinkovali spolu v mnohých sonátách a kvartetech pánové M. Weber (housesle), Neruda (cello), Nejedlý (učitel na ústavu, harmonium), p. Klička a p. Krehan. Obecnostvo čteně shromážděné bylo velmi vděčné. XX.

* Ve prospěch bezplatných obědů k nadaci prof. Skuherského na česk. polytechnice odbývati se bude v neděli dne 10. t. m. v sále Žofinském o 12. hodině koncert za laskavého spoluúčinkování slč. Veverkovy, Cachovy, pp. Slavkovského, Sitta, V. Hřimalého, Poznaňského, Wilferta a smíšeného spolku pěv. „Besedy“. Program uvádí: Smíšené sbory z opery „Dardanus“ (Rameau). Variace z A-dur kvartetta (Beethoven). Arioso a romance z opery „Prorok“ (Mayerbeer). „Krakonoš“, báseň, „Panna jezerní“, sbor pro dámy (Hřimalý). Pianové solo (Liszt). Písně: „U večer“ (Paukner), Vesnická (Pivoda). Smíšený sbor „Žnecká“ (Pivoda).

* S jakou důkladností se někdy pišou v „Hud. listech“ referáty, k tomu zajímavý doklad podává zpráva o posledním koncertu malostranského zpěv. spolku „Lumíra“ v nejnovějším čísle obsažená. Praví se tam doslovně: „Dvorní komorní virtuos ze Sonderhausenu, pan Jos. Miroslav Weber, výtečně sehrál fantazii na motivy z „Lucie“ od Lubaina, jakož velice efektoval elegantním „polonesem“ na housesle od mistra Lauba; koncert na dvoje housesle od Spohra přednesli pp. Josef Miroslav Weber a otec Jan Weber svým časem ve vlastním koncertě svém a zavděčili se mistrným kusem tímto zajisté i při příležitosti té. Národní písně od Tovačovského, jež přednesl v pěkných stínech „Lumír“, ukončily tuto zajímavou koncertní zábavu čackého spolku“. Věru je to až úžasné, co p. referent ve své fantazii všechno neslyšel, slyšel i pana Jana Miroslava Webra hráti v koncertní zábavě, kdežto tento „in persona“ seděl týž večir v českém divadle, zaměstnán jsa v „Dom Sebastianu“, za kteroužto příčinou odříci musel své spoluúčinkování.

* *Koncert* ve prospěch dospělých slepců na Žofině dne 2. května odbývaný předvedl nám poznovu Jurije z Arnoldu předeheru k ruskému dramatu „Boris Go-

dunov“ i seznámil naše obecenstvo koncertní se slč. Boschettiovou, která v nedávné době s úspěchem skvělým zpívala pohostinsku v českém divadle. Pěvkyně ta přednesla variace od Rodeho a dvě písně Šubertovy s hlasem sice poněkud stísněným však s porozuměním a přednesem dokonalým. Část klavírní zastala s úspěchem v obecenstvu rozhodným slč. M. Dudžikovských, žákyně chvalně známého ředitele ústavu p. Jelínka. Hrála Chopinovo Impromptu a Lisztovu uherskou rhapsodii s obratností na útlý věk slečnin obdivuhodnou. Jisto jest, že za dalšího rozumného vedení dodělá se mladistvá ta pianistka výsledků pro budoucnost mnohoslíbených. Oblíbený tenorista české opery p. Vávra zapěl krásným hlasem poněkud již vybledlou a pro nás úplně bezcennou Mozartovu arii ze zpěvohry „Idomeneo“. Koncert byl zahájen Mozartovou C-dur symfonií, která zmizela bez nejmenší stopy dojmu na obecenstvo. Orkestrální díla jakož i průvod orkestrální ku zpěvům dirigoval p. kapelník Čech se snahou i vůlí nejlepší.

X.

Česká zpěvohra. „Bukovín“ od Fibicha. —
3. května: „Dom Sebastian“ od Donizettiho. —
5. května: „Marta“ od Flotowa. —

O zevnějším úspěchu i vlastní ceně Fibichova „Bukovina“ zmínili jsme se již v předešlých číslech několika slovy. Zbývá nám zde ještě dodatečných podati zpráv o dalších představeních i o výkonech jednotlivých tu zaměstnaných sil uměleckých. Co se hodnoty umělecké této skladby týče, tu shodují se hlasy všech znalců v ten smysl, že hudební část jest výtečně a s obratností uznání hodnou pracována ve všech směrech tvoření skladatelského, tekst pak že jest chudičkový co do hlavního děje i co do exposice a dalšího použití děje toho k situacím poutavým i konečně co do dialogu. Věru, že škoda jest výtečné té hudby tak chatrnému libretu! Ostatně obecenstvo naše na chatrná libreta jak z mnohých vlašských a francouzských, tak hlavně z našich domácích oper dávno přivyklo (bohužel), i nenahlížím, proč by se Fibichova zpěvohra za takovýchto poměrů již k vůli výtečné hudbě své udržeti nemohla, když vzdor do nebe volajícím libretům, a což tím podivnější jest, i vzdor zastaralé, v nynější době téměř nemožné hudbě vlašské zpěvohry a la Lucia, Linda(!), Lucretia Borgia, Dom Sebastian a t. d. a když vzdor nesmyslným, nejen vkus nýbrž i vlastenecký cit každého Čecha hrubě urážejícím libretům opery Šeborovy (viz. na př. z „Husitské nevěsty“ scénu v ležení Táboritův, kteří jsou líčení podobně jako zběsilé hordy tatarské) mohly poznovu uvedeny býti v „moderní“ repertoír nynější správy operní při českém divadle. Rozumnými librety, jež ovšem vynikají poetickým jádrem svým nade všechny dosavadní texty operní, honositi se mohou jedině, jak známo, hudební dramata Wagnerova, a ta se prý u nás — již k vůli těm „starým“ — nesmějí dosud uváděti na naši scénu. Důvodů rozumnějších contra W. dosud nikdo nepodal, vždyť i směšnost onoho výroku: „pánové, Wagner je Němec, a my jsme Češi až do těch hrdel a statků, nevíte co to znamená?“ jest tak nápadna, že nejchatrnější rozum nemůže tu býti s rozsudkem na rozpacích. Známo, že Mozart, Beethoven, zvláště Weber (jehož „Ča-

rostřelec“ jest nejněmečtější operou) Goethe i Šiller a t. d. byli důkladní Němci a naše scena přede snesla dosud plody výtečnickův těch a doufám, že to nebylo právě na škodu českého obecenstva a českých skladatelův i básníkův dramatických. Či máme snad počkati, až bude Wagner mrtev, až bude ověnčen gloriolou klasičnosti? Tak copařské zásady u nás přec snad nenajdou půdy úrodné za nynější svobodomyšlné správy, která obrala sobě za heslo „rychlé a neodkladné předvádění všech nejnovějších zjevů literatury dramatické na sceně domácí“. V oboru činohry byla správa divadelní heslu svému až do nejzažších krajností věrna, tak že i zanedbávala produkci domácí; v oboru opery přála plnou měrou novinkám skladatelův domácích — to budiž ku její neobmezené chvále pověděno — však zapomněla na heslo své vůči všem novým zjevům z literatury operní. Pakliže se potvrdí zpráva, že ředitelstvo zamýšlí předvésti obecenstvu našemu Wagnerova „Zakletého Holanďana“, pak bude napravena i v tomto směru dosavadní její nekonsekventnost v praktickém provádění zmíněného hesla a tím smyta bude i část viny „zanedbání povinné péče“ v předvádění nových vzácných a všestranně za mistrovské uznaných zjevů z literatury hudby dramatické.

Vraťme se k Fibichově opeře. Provedení její bylo ve všech dalších reprisách stejně pečlivé, jak se strany dirigenta tak i se strany všech solistův. Sbory byly pokaždé s obzvláštním ohněm a rytmickou akuratesou přednešeny; za to se orchestr často topil v mlhavých barvách nejisté souhry a hrál ještě při poslední reprisi s nevalnou uhlazeností; zvláště v průvodech příliš přehlušoval zpěv a celku škodil ostrými hranami svými. V partiích dámských vynikala poetičností zjevu, obratností ve hře i pravdivostí výrazu ve zpěvu slč. Sittova co „Anežka“. Slč. Hanušova, k jejížto benefici se opera ta poprvé dávala, a jež přijata byla při prvním svém objevení se od četného obecenstva hlučnou pochvalou, věnci i kyticemi, provedla úlohu „zrádné příšery“ intrikující vychovatelky Dobčiny s patričnou drastičností výrazu ve hře i zpěvu. Zjev její byl však více elegantním než „příšerným“, jakým dle předpisu býti měl. Vášnivá „Dobka“ byla zdařile representována slč. Paršovou. Při prvním svém objevení nesmí býti slečna tak salonně oblečena a uhlazena; nedá se nijak mysliti, že by právě ta k vyhlízení mohla toleta dívky, která byla právě krutý přestála zápas s „medvědicí zlou“! Z úloh mužských nejdůstojnějšího se dostalo provedení partii „uhlře“ a spolu čaroděje a ještě k tomu bývalého zbrojnoše otce Dobčina „Žitka“ uznání hodným přičiněním výtečného basisty p. Čecha ml., jenž opětň podal důkaz, že na něm spočívá zdravé jádro našeho operního personálu, že jest co pěvec i co herec silou, která ku cti nemalé i k ozdobě slouží ústavu našemu. Druhé jednání získalo v očích obecenstva velmi mnoho, hlavně přičiněním p. Čechovým v temné jeskyni uhlířské. „Bukovín“, jenž jest rekem bezbarevným, s nímž zahrávají si čáry a kouzla lásky jako s míčem, vrhajíce jej z objetí jedné dívky k druhé, pohybuje se z větší části v mezích passivity a co takový snese velmi dobře temperament tenora lyrického, měkce lahodného. Že takovýmito vlastnostmi hlas páně Součkův se právě nehonosí, známe vše-

obecně. Proti přírodě se ovšem nesnadně dá bojovati a proto každý, kdo jedině stránku zpěvnou měl na zřeteli, nemohl býti dokona uspokojen výkonem p. Součka; kdo však si všimnul oné patrné snahy po přirozeném výrazu v deklamaci, po ostřejším individualisování celé té postavy a po celkové živé hře, ten zajisté nemůže zamlčeti pochvalný úsudek o celkovém provedení titulní té úlohy panem Součkem. Ostatní úlohy menšího objemu byly vesměs v osvědčených, spolehlivých rukou pp. Kinského, Mareše a Šáry. Že pan kapelník Čech operu Fibichovu s obezřetnou pečlivostí nastudoval, pověděno již v předešlých zprávách.

Ku svému čestnému večeru zvolila si oblíbená mezzosopranistka naše slč. Sákova vlašskou operu smutné postavy, která už v samé vlasti jejího skladatele z repertoaru zmizela: „Dom Sebastiana“. Aniž bychom snad gratulovali slečně ku zvláště vybroušenému vkusu uměleckému, uznáváme předc milerádi, že partii svou (Zaida) zpívala se vší možnou úchvatností již od přírody krásného hlasu svého. Zvláště v 2. jednání ve scéně v harému svou hlavní arií dobyla sobě nejbouřnějšího potlesku našeho po „melcdiích“ prahnoucího obecnstva. Chvalné zmínky též zasluhuje scena na bojišti, kdež „Zaida“ vyznává raněnému „Sebastiánu“ lásku. Nejhluchnějšího ohlasu našlo v obecnstvu finale prvního jednání; dále v třetím jednání „Camoensova“ dojemná romance, kterou přednesl p. Lev s úchvatncu vroucností čím dále tím krásnějšího hlasu svého, a konečně soudní scena ve čtvrtém jednání. Náhlé ukončení v pátém jednání, kde se hlavní osoby děje bez dlouhých procesů jednoduše postřílejí, jakmile se opona vyhrne, působí velmi směšně. Titulní úlohu provedl s překvapujícím výsledkem při šťastně disponovaném hlase p. Vávra. Ostatní úlohy provedli se šťastným zdarem pp. Souček, Kinský, Mareš, Stropnický, Šára atd. Pan kapelník Čech dirigoval.

V této saisoně byli jsme tedy oblaženi následujícími vlašskými operami: nezbytnou Lucií, Lukrecií, Lindou a Dom Sebastianem!

X.

Kritický oznamovatel.

Radhošť, valašský zpěvníček, sbírka písní od F. Bayera. — *Vítězslav Hálek's „Abend-Lieder“* aus dem Böhmischen von Gustav Dörfel. Nakladatel Fr. A. Urbánek v Praze. F. Bayer těší se chvalné pověsti co obratný sběratel i pořadatel sbírek písní národních; důkaz o nemalé zkušenosti své v oboru tomto podal s dostatek v ladně uspořádané „Kytici“ ze slovanských písní, o níž jsme pochvalnou přinesli zprávu již v ročníku minulém. V této nové sbírce písní, nadepsané „Radhošť“, nalezáme užší kruh písní lokálních, a sice z okolí Rožnovského, mezi nimiž září mnohý drahokam ceny nepopíratelné. Uspořádání ve formátě kapesním je velmi vhodné i pro zpěvné obecnstvo pohodlné. — Velmi záslužnou prací jest německý překlad „večerních písní“ Hálkových, po němž zajisté každý zvědavě sáhne rukou, aby sám porovnal, pokud se překladateli — básníku podařil zvláštní onen určitý typus písně Hálkovy.

Co stanoviska hudebního se týče, připojujeme jen tolik, že překlad tento bude zajisté velmi vítaným oněm českým skladatelům, kteří tyto básně Hálkovy si vyvolili za podklad ku svým skladbám; neboť pomocí překladu tohoto najdou skladby ty původně jen pro užší kruh českého obecnstva vyměřené, širší obecnstvo — a kdoby z toho se neradoval? Překladatel ovšem nevázal se nijakým hudebním tvarem nýbrž hleděl na práci svou jedině ze stanoviska poetického; však nedá se zapříti, že mnohá píseň náhodou doslovně se hodí (co se týče deklamace správně pod melodie Bendlovy i Fibichovy. Zevnější úprava jest velmi skvostná.

X.

K. Bendlem pořádané sbírky čtvero zpěvů pro smíšené a pro mužské hlasy, jež vydává E. M. Starý a spol. v Praze, dospěly již ku číslu slušně vysokému i chovají v sobě skladby, jež po větší části vždy budou stálo i vždy vítanou podporou programu v zábavách spolků mužských i smíšených. Ze čtvero zpěvů pro smíšené hlasy máme před sebou sešity 27., 28. a 29. a probíráme-li se skladbami tu umístěnými, tu přinuceni jsme jak závažným materiálem tak i zevnějším jeho uspořádáním především jemnocitně mysli páně pořadatelově zaslouženou vzdáti pochvalu. Jsou tu v střídání souměrném vedle jmen dávno již uznaných i osvědčených mistrů jmena skladatelův mladších, kteří v oboru tomto ne pravě nejsnadnějším vystoupili na kolbiště k zápasu o přízeň i pochvalu zpěvného obecnstva našeho. V seš. 27. setkáváme se tu s berounským ředitelem kůru Jos. Nešverou ve dvou písních nadepsaných „Žnecká“ na slova Marie Čacké a „Kdyby ten slaviček“ na slova V. Hálkova. Jméno snažlivého skladatele tohoto jest zajisté v paměti ctěného čtenářstva „Dalibora“ z příloh hudebních k listu tomu písmem velmi příznivým zapsáno, neboť Nešverovy pamětní lístky v přílohách našich vynikají nejenom ušlechtilostí invence melodicko-harmonické, nýbrž i často překvapující originalitou v poeticko-hudební náladě a což zvláště chvály hodno — průhledností a ušlechtilou jednoduchostí stylu klavírního, čímž ovšem stávají se podobné práce majetkem i méně technicky routinovaných hráčů, tedy kruhů hudebních v nejširším smyslu. Nešvera dovede vysloviti v jednoduchém, každému přístupném a přece ušlechtilém a čistě s uměleckého stanoviska odůvodněném rouše hudebním náladě nejrůznější, od stupně klidného naladění svátečního až k stupni vášně. Do sentimentálního „weilšmercu“ se nikdy nepouští, nýbrž mluví ve svých písních vždy jazykem volným, téměř veselým, a pohlíží na vše s okem usměvavým, klidně zářícím, proto jsou vždy jeho melodie přirozené, plynulé, harmonie nehledané, periody přehledné, úsečné a celá stavba činí dojem ducha národního. Jednoduchost a přirozenost faktury, duch šťastně naladěný — toť jsou hlavní přednosti všech dosavad nám známých prací Nešverových. I tyto dvě zmíněné písně pro hlasy smíšené vynikají prospěšně těmito právě naznačenými vlastnostmi Nešverova slohu skladatelského. „Žnecká“ vyniká přirozenou melodikou, snadno přehlednou stavbou jednotlivých vět a rytmičkým životem svým

(což zvláště se jeví v častém střídání se $\frac{6}{8}$ a $\frac{2}{4}$ taktu) ve smyslu písně národní. Veselé zvuky venkova, jež zaznívají z rozradostněných prsou bujarých pracovníků v šťastné době žní, jsou v písni této zdařile stlumočeny. Tak pěje lid, jehož mysl rozveselily vyhlídky na šťastné bohaté žně, na odměnu o budoucích obžinkách! Vroucnější co do povšechné nálady je druhá píseň „Kdyby ten slaviček,“ kdež chválíme zvláště onen hudební passus na slova „však by tak bolestně v těch nádrech neznelo“, pro nějž sice skladatel nešel daleko, který však právě náhlým tím obratem a podařeným přirozeným výrazem zmíněné poetické myšlenky tím účinněji působí. Vedení hlasů jest veskrze plynulé, nenucené. Obě písně jsou, jak dotčeno, v lehkém průhledném slohu psané, snadně k nacvičení a vděčné. Třetím číslem v sešitku tomto jest dle Mendelssohna známého dvojzpěvu Bendlem šťastně upravená „Píseň z lidu“, jež ve spolecích zajisté nadšených najde přátel krásné melodie a jež věru zdařile uzavírá ladnou trojici, sestavených v sešitu tomto komposic.

V čele následujícího sešitu 28. stojí Bendl se „Slavnostním zpěvem“, s hudební to gratulací ku svátku nějakého přítele, jemuž druhové milení „v oběť kladou na oltář vše, co nitro v hloubí citů chová“, jak praví básník p. Srb. Skladba celá je naladěna slavnostně v jasném D-dur v stylu fanfarovém, (přátelství nová) F a FF. Druhý díl přejde v A-dur pp; naladění celkové jest tu o jeden stupeň tedy vyšší, vroucnější, vždyť tu stánek svůj rozbila „láska“, na níž rýmuje se zcela pravidelně „páska.“ Na konec opakuje se první díl D-dur a vše končí v hlučném slavnostním pathosu. Celek je v jasných harmoniích psaný a v silném obsazení pod širým nebem za jasného večera nemine se zajisté s obmysleným účinkem.

Valentův „Lásky sen“ na slova Hálkova jest příjemná, obratně pracovaná skladba, patrně dle vzorů Bendlových nejen co do melosu povšechného a co do formy zevnější celistvé, nýbrž i co do jednotlivostí. Srovnaj ku př. počáteční melodickou frází této písně na slova „A kdyby vše potěšení“ a t. d. s melodickou frází předcházející písně Bendlovy na počátku druhého dílu na str. 3. na slova „Nehynouci v tichém kruhu“ atd. Ostatně jest celek zpěvný, melodická část měkká, kyprá, efektní.

Podskalským upravená Horáková „Píseň milosti“ na slova Kolárova zajímá čtveračně rozmarným rytmem svým a v lehkém přednesu musí se vždy líbiti. — V sešitu 29. jest samovládcem neobmezeným Alois Štrebel. V obou jeho tu umístěných skladbách rozměru širšího převládá rytmus taneční. Prvnější skladba „Poupě a polibení“ jest v rytmu mazurkovém psána, druhá „Jen do skoku“ jest výslovně titulována „polkou“. Pracovány jsou obě písně dle obvyklé taneční šablony s triem, v němž pokaždé vynořuje se tenorové solo se střídáním se se sopránem. Celek jest psán duchem svěžím, čilým a s vysloveným přirozeným již nadáním pro ostře vyznačený živel rytmický. (Pokračování.) X.

Oprava. V posouzení Smetanovy komické opery „Dvě vdovy“ v 15. č. Dalibora vynechána jest nedopatřením jedna řádka z rukopisu, čím ovšem smysl celé věty nejen porušen nýbrž úplně převrácen jest. Prosíme tedy ctěné čtenáře, aby sobě opravili na str. 120. řádek 28. v tento smysl: „shledáme, že to nejsou starší formy konverzační z pěvohry francouzské, nýbrž formy originelní, specificky české, zkratka Smetanovské. —

Listárna redakce.

P. K. C. v Požarevci. Nejsrdečnější díky za zasláný, vlezajímavý příspěvek, vyčkáme, až zašlete ještě druhou část. — Stran Premie „Mat. hud.“ opatřil jsem, čeho bylo zapotřebí. — Kdo chce býti přijat do ústavu varh, prokázati se musí dostatečným elementárním vzděláním hudebním a poněkud i znalostí klavíru. Mimo nepatrné zápisné neplatí se za vyučování ničeho.

P. J. St. Srdečné díky.

P. K. St. — Mohli jsme jen z části použiti.

P. Vob. v Pr. — Muselo by se poněkud přepracovati, aby vedení hlasů bylo plynější, zejména pak harmonický základ a přechody nabýti by musely zajímavější tvárnosti.

K příštímu číslu připojena bude hudební příloha: „Z pamětních lístků“ J. Nešvery pro piano: I. Valčík našeho dědečka. II. Vzpomínání. III. Dozvuky z plesu. IV. Ukolébavka.

(Zasláno.)

Nejnovější hudebniny

vydané tiskem a nákladem firmy

Em. Starý a spol. v Praze 147—I.

„HLAHOI“, sbírka čtverozpěvů pro mužské hlasy.

Sešit 51. **Kmotr Bumbal**, složil W. E. Horák,
Život v háji, složil E. L. Měchura. Part. a hlasy 70 kr.

„ 52. **Česká muzika**, žertovný sbor složil Jos. Lev.
Čilým krokem, složil E. L. Měchura. Part. a hlasy 70 kr.

Sbírka čtverozpěvů pro smíšené hlasy:

Sešit 25. **Brouk a růže** dle V. H. Veita, } upravil
Na Moravu dle Javůrka, } K. Bendl.
Kalina dle E. Vašáka,
Part. a hlasy 80 kr.

„ 26. **Píseň při draní** dle V. E. Horáka,) upravil
Stáaa čarodějnice „) K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.

„ 27. **Žnecká**, složil J. Nešvera.
Kdyby ten slaviček, složil J. Nešvera.
Píseň z lidu dle Mendelssohna, up. K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.

„ 28. **Zpěv slavnostní**, složil K. Bendl.
Lásky sen, složil A. Valenta. Part. a hlasy 80 kr.

„ 29. **Jen do skoku** (polka), složil Al. Štrebl.
Poupě a polibení. Part. a hlasy 80 kr.

„ 30. **Píseň na cestu** dle Veita,) upravil
Stará píseň „) K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.

Tovačovský A. B. „**Zapějme písně vesele**“ pro mužské hlasy s průvodem piana. Cena 71 hr.

Pp. odběratelé „Dalibora“ obdrží 20 proc. srážky z veškerých naším nákladem vydaných hudebnin.